Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda" 30 Montgomery St
Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 56. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го БЕРЕЗНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 25, 1983 No. 56. VOL. XC.

У Філядельфії вшанують пам'ять жертв голоду

Філядельфія, Па. — В середу, 16 березня, відбулася третя з черги нарада місцевого Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. Нарадами проводив інж. Петро Гурський, голова, який, подавши порядок нарад, запропонував запросити до Комітету всіх парохів українських церков Філядельфії, що прийнято одноголосно.

В першу чергу, деякі нові організації зголосили своє приступлення до Комітету, а саме: інж. С. Євсевський (Відділ ДОБРУС), В. Трипупенко (474-ий Відділ УНС), д-р А. Шуль (від УКК-української громади Метрополітальної Філядельфії), В. Василащук (Український Демократичний Клюб), інж В. Шиприкевич (від парафії катедри св. Володимира), що в сумі дає 38 членів організацій.

Обрано Пресову комісію в складі: Уляна Мазуркевич, д-р Леонід Рудницький, д-р Андрій Шуль — для зв'язків з чужомовною пресою.

Розглянено і після дискусії встановлено плян діяльности комітету. В першу чергу, місцевий Комітет вповні підтримає акції Крайового Комітету організуванням масової участи дня 15-го травня ц.р. в поїздці до Церкви-Пам'ятника жертвам Великого голоду Україні в С. Бавнд Бруку для спільних молитовних відправ і інших форм відзначення цієї трагічної дати, а також численної участи в протестаційнім поході у Вашінгтоні 2-го жовтня та в репрезентативнім концерті в Кеннеді Центрі.

У самій Філядельфії намічено дві акції, а саме: 5-го червня влаштувати велику маніфестацію з відповідними транспарантами на Інделенденс Молл, о год 2:30 по полудні. В програму маніфестації увійде: Молитва, слово в українській і англійській мовах, участь визначних членів адміністрації й легіслятури стейту і міста, а також мистецька частина, що буде узгіднена; в неділю, 23-го жовтня ц.р., відбудеться наукова конференція, присвячена питанням Великого голоду в Україні.

Вирішено зібрати відповідні фонди для здійснення цих плянів. Натупне засідання Комітету відбудеться в середу, 30-го березня ц.р.

ВІДОЗВА

УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ У З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ АМЕРИКИ З НАГОДИ СУМНОЇ РІЧНИЦІ П'ЯТДЕСЯТИЛІТТЯ ЗОРГАНІЗОВАНОГО МОСКВОЮ ЗЛОЧИННОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Дорогі в Христі Господі Брати і Сестри!

„Горе тим, що несправедливі видають закони, що пишуть приписи жорстокі" (Іс. 10,1).

В історії України є багато трагічних подій, що їх наш народ пережив. Але трагедією, найбільш потрясаючою людське сумління, є винищення безбожним комунізмом мільйонів наших Братів і Сестер під час штучно зорганізованого голоду чужим комуністичним режимом у 1930-их роках.

Окупаційна державна влада, яка нормально повинна б була дбати бодай про мінімальний добробут своїх громадян, видумала диявольський плян, щоб винищити найціннішу хліборобську верству, кормительку народу, злочинно зорганізованим голодом, щоб змусити хліборобів піти в колгоспну неволю.

Такий жорстокий злочин могли виконати лише вороги Бога й людства, які відкинули релігію, як основу суспільного ладу, ширять атеїзм, відібрали свободу — оце найбільше добро людини — і зі своїх громадян зробили невільників, новітніх рабів у колгоспах і концентраційних таборах.

Читати свідчення наочних свідків, які описують злочинний штучний голод в Україні, то відчувається, що кров стинається в жилах, а нас охоплює почуття жаху на згадку тих жорстоких злочинів, доконаних на нашому народі.

Траплялися випадки, що люди божеволіли з голоду, цілі села вимирали й покривалися могилами,

(Закінчення на стор. 4)

В Сальвадорі мусять шанувати права людини

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж Шулц, намагаючись ослабити опозицію відносно збільшення військової допомоги Ель Сальвадорові, повідомив підкомісію Сенату ЗСА, що сальвадорські лідери повинні „очистити свої дії" щодо прав людини, інакше вони втратять будь-яку американську допомогу.

Виступаючи з нагоди збільшення на 60 мільйонів долярів на термінову військову допомогу для Ель Сальвадору, секретар Шулц уникав суперечок з критиками цього питання в підкомісії. Він погодився з більшістю їх закидів відносно порушення прав людини в Ель Сальвадорі, особливо в зволіканні суду над п'ятьма національними ґвардистами, обвинуваченими в убивстві чотирьох американських монахинь у грудні 1980 року.

„Ви не можете змусити мене сидіти тут і захищати те, що діється в рамках юридичної системи Ель Сальвадору", — заявив Шулц сенаторові Арленові Спектерові, республіканцеві з Пенсильванії. „Я не зроблю цього. Я не думаю, що такі речі можна оборонити. Якщо вони не очищать цього акту, підтримка припиниться, і ми сказали їм про це. Вони знають про це і знають, що так буде". — рішучо заявив Шулц.

Хоч завваги Шулца були найгостріші відносно порушень прав людини в Ель Сальвадорі, він не погодився з тими членами комісії, які запропонували пов'язати американську допомогу з запізненим судовим процесом. Шулц сказав, що такий крок „принизить" юридичну систему, яку американці хочуть посилити і вдосконалити.

Не зважаючи на це, голова комісії асиґнування, сен. Роберт Кастен, республіканець з Висконсину, заявив, що такий зв'язок може появитися необхідним, щоб забезпечити схвалення допомоги.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПРОПОНУЄ НОВУ ОБОРОННУ СТРАТЕГІЮ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, обороняючи свою оборонну програму і оборонний бюджет, який, як відомо, квестіонують демократи в обидвох палатах Конгресу, запропонував шукати за новою, більш безпечною і незагрозливою для людства зброєю, якою можна б поборювати совєтські нуклеарні міжконтинентальні ракети, бомбовики та іншу зброю.

Виступаючи на телевізії в середу вечером, 23-го березня ц.р., президент Реґен, користуючись зібраним військовою розвідкою матеріялом, головно фотознімками, графічними мапами та іншими інформаціями, вказав на існуючу совєтську загрозу, яка без сумніву існує не тільки для Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), але безпосередньо для З'єднаних Стейтів Америки Політичні спостерігачі майже однозгідно стверджують, що виступ президента Реґена був переконуючим і зробив чимале враження на глядачів. Чи таке враження він зробив також на членів Палати Репрезентантів і Сенату покаже майбутність.

Найбільш переконуючими у виступі Р.Реґена були, на думку аналітиків, дві справи: зібраний Пентагоном матеріял про розположення совєтської нуклеарної зброї, яка перший раз в історії загрожує безпосередньо ЗСА і що тій загрозі треба протиставитися повною силою, якою американський нарід розпоряджає, і висунення нової стратегії з допомогою нової зброї, яка ефективно могла б протиставитись совєтським ракетам, підводним човнам тощо. У тій справі теперішня Адміністрація плянує звернутись до вчених, винахідників, спеціялістів і тих, які причинились до винаходу та уліпшення нуклеарної зброї, щоб вони у приспішеному темпі працювали над винаходом нової зброї, зокрема лазерної і подібної до невтронної, яка знищує матеріял, але не причиняється до масового вбивства людей. У тій справі речники Білого Дому, — заявив Президент, — відбули вже зустрічі з численними винахідниками і перший раз, після закінчення Другої світової війни порушили згадані вгорі питання.

Президент Р. Реґен свідомий того, що таку нову зброю може й не вдасться винайти скоро, але він вважає своїм моральним обов'язком започаткувати такі розмови, які можуть створити нову еру в ділянці оборонного збросння. Першочерговістю користуватиметься лазерна зброя, яку в черговій декаді будуть вдосконалювати винахідники.

Також перший раз Президент відступив від його ранішої пропозиції „варіянту зеро" і в скорому часі запропонує нову версію обмеження ракетної зброї, яка може улегшити переговори, якщо цю пропозицію поважно потрактують лідери СССР. Цю свою нову пропозицію він з'ясує наступного тижня під час виступу в Лос Анджеледі. У зв'язку з новою загрозою Р. Реґен пропонував дати більше грошей на дозбросння Америки і оборону та критикував демократів, які перед його виступом прийняли в Палаті Репрезентантів свою версію альтернативного бюджету, який передбачає збільшення на чотири відсотки видатків на оборону, замість 10 запропонованих Президентом.

Пластуни на свій спосіб відзначили Шевченкові роковини

Ню Йорк, Н.Й. (О.К.) — У п'ятницю, 11-го березня ц.р., пластова молодь Пластової Станиці в Ню Йорку у великій залі Пластового Дому відзначила окремим святом Тараса Шевченка.

Свято, в якому взяли участь члени усіх юнацьких куренів зі своїми виховниками, як також члени Станичної Старшини і батьки пластунів, мало свій особливий характер та викликало серед пластової молоді велике зацікавлення і захоплення. Ціле свято було переведене у формі „Шевченківського змагу", а підготовила його і виконала сама молодь. Кожний із юнацьких куренів виставив своїх учасників, які підготовили доповідь про Тараса Шевченка та деклямували його поезії, а способом вигологошення, мистецьким відчуттям і мовою змагалися за перші місця.

У висліді, на підставі оціночної комісії, яка слідкувала за виконавцями, перше місце дістав пл. роз. Тарас Певний, член 9-го куреня УПЮнаків, за виконання уривку з поеми „Гамалія"; друге місце — пл.уч. Ксеня Пясецька з 18-го куреня УПЮначок, яка деклямувала поезію „Моя дума", а третє місце припало пл.уч. Галі Клим з 30-го куреня УПЮначок за вірш „Живи, Україно".

Першуни отримали нагороди і оплески присутніх, які із зацікавленням слідкували за змаганнями.

Молодь, яка, звичайно, не радо бере участь у загально-громадських академіях, де програма і доповіді призначені для старших слухачів, виказує справжнє зацікавлення там, де може себе проявити, а зокрема, коли це відбувається у формі змагань.

Фільм „Мавп'яча лапа" висвітлять в УАІ

Ню Йорк, Н.Й. — Тут, у неділю, 27-го березня, о год. 6:30 вечора, в приміщенні Українського Інституту Америки, буде висвітлено двічі нагороджений фільм „Мавп'яча лапа", за сценарієм, зробленим з оповідання „The Monkey's Paw" В.В. Джейкобсона, відомого англійського клясика.

Цю „страшну історію" переробив для фільму Ігор П.Волянський; він був і співрежисером цього фільму і редактором, разом з його товаришем Михайлом Шмулевичем. Сценарій, режисерування та редакція фільму була дипломною працею 27-ми річного І.Волянського на ступінь маґістра кінофільмового і красних мистецтв у Колюмбійському університеті, де він теж в свій час здобув диплом бакалявра з психології на передмедичному факультеті.

У фільмі, що його закінчено фільмувати при кінці 1982 року в околиці Керґонксону, Н.Й., і в домі Ігоревих батьків, д-р О. і Л.Волянських, йде розповідь про заворожену лапу мавпи, яка мала чудодійну силу здійснювати три бажання, висловлені тією особою що заволоділа цією знахідкою старих моряцьких леґенд. Очевидно, що за короткотривалі „щасливі чари" забобонним героям оповідання і фільму доводиться розплатитися трагедією.

Події у фільмі відбуваються на початку цього сторіччя.

Фільм „Мавп'яча лапа" дістав нагороду „Золоту плякету" на Міжнародному фільмовому фестивалі в Чикаґо, Ілл., восени минулого року, в категорії студентських дипломних робіт, а у березні цього року цей же фільм дістав перше місце у Бірмінґамському Міжнародному освітньому фільмовому фестивалі, в категорії літературних фільмів. Вручення нагород відбулося при кінці тижня 11—13-го березня.

Цей півгодинний кольоровий фільм висвітлить І. Волянський для гостей УІА і дасть до нього пояснення. Разом з ним будуть на залі продюсер „Мавп'ячої лапи" Джан Ґріффітс і відомий кінооператор, нещодавно з України, Григорій Сіґалов, що був кінооператором даного фільму і фільму з України „Білий птах з чорною ознакою", що дістав високу оцінку українських правозахисників-шестидесятників..

Італійці допомагають Іракові

Рим, Італія. — Італійський уряд є заклопотаний тим, що припадок розкрив торговельно-мілітарні зв'язки Іраку з Італією.

Показується, що іракський гелікоптер, який розбився в понеділок, 21-го березня ц.р., у горах Дольомітах в дорозі з Венеції до Міляну, мав отримати в Міляні спеціяльне електронічне вивінування. Праця над інсталяцією того вивінування мала тривати два місяці. Іракський гелікоптер, будований у СССР, розбився в мряці. У випадку згинуло вісім іракських військовиків, але в перших 24 годинах італійський уряд не подавав ніяких інформацій про цей випадок. Щойно, коли речники електронічної фірми, що мала інсталювати вивінування у гелікоптері зрадила ціль іракського гелікоптера італійській пресі, міністерство закордонних справ Італії признало, що це правда, але старалося поменшити важливість того електронічного приладдя. Все ж побоюються, що Іран, який веде війну з Іраком, буде вважати поміч Італії доволі дивною.

Італійський уряд підкреслює, однак, що він, маючи торговельні зв'язки з обидвома країнами, є зовсім невтральним. Як вияснити тепер дозвіл на прилет іракського гелікоптера та можливість перебування його в Міляні для електронічного вивінування стоїть під знаком запиту і в італійському парляменті не дали на нього ніякої відповіді. Це вказує на те, що італійський уряд не має готового вияснення.

Людини з плястичним серцем не стало

Солк Лейк Ситі, Юта. — Тут, на 112-му дні після операції, що дала йому пластичне серце, замість його власного, в середу, після 10-ої години вечора, 23-го березня помер д-р Барні Б. Кларк, 62-річний дентист який став відомим на цілий світ завдяки тому, що погодився для користи медичної науки, піддати себе різним експериментам і найновішим технічно-науковим винаходам і процедурам у медичній ділянці.

Після операції д-р Кларк був фактично „експериментальною ляборатоpійною істотою" в ім'я поступу науки; після його „тихої і безболісної" смерти, як подали до відома його лікарі, його штучне серце функціонувало добре. Попередні дані про смерть кажуть, що помер д-р Кларк від того, що відмовилася служити організмові ціла кровоносна система і всі органи внутрішні зазнали критичної руїни; поруч з повідомленнями про смерть, лікарі не шкодують слів похвали для д-ра Кларка, який дуже багато переносив незручностей і навіть болю, щоб допомогти лікарям здобути ще більше знання для того, щоб краще рятувати людське життя в майбутньому.

Суспільна опіка буде темою конференції Союзу Українок Америки

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О.К.) У середу, 16-го березня ц.р., відвідали редакцію „Свободи" представниці Окружної Ради Союзу Українок Америки, щоб поінформувати про Міжокружну конференцію суспільної опіки, яку влаштовує Округа Ню Джерзі.

Голова Окружної Управи Ірина Чайківська і референтка суспільної опіки Округи Ню Джерзі Ольга Заремба поінформували, що конференція плянована на суботу 16-го квітня ц.р., та відбудеться в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж., з обов'язковою участю в ній голів і референток суспільної опіки з Ню Йорку, Філядельфії, Нової Англії і Ню Джерзі. Це перша того роду цілоденна конференція, яка включає два панелі і багату програму. Подібні мають відбутися відтак в інших округах, найближча в травні для Округ СУА Чикаґо—Дітройт—Клівленд.

Гості в редакції: (зліва): референтка Суспільної Опіки Округи СУА Ню Джерзі Ольга Заремба, референтка Суспільної Опіки Головної Управи СУА Анна Кравчук і голова Окружної Управи Ірина Чайківська

Завданням конференції є дати своїм членкам відповідні інформації про суспільну опіку та її можливості, обмінятися досвідом і вказати на нові почини в цій ділянці. Тому у програмі першого панелю, який відбудеться в ранніх годинах будуть порушені такі теми, як соціяльне забезпечення, клюби та притулки для старших віком, допомога для незрячих осіб, для бабунь, дискусії на тему жінки в кризі та інформації про осередок листування. У пополудневому панелі учасниці отримають інформації про зовнішню ділянку суспільної опіки СУА, а конкретно про стипендійну акцію і допомогу українським людям за океаном, будуть теж показані прозірки з життя українців у Бразилії.

Як відомо, Союз Українок Америки веде від довшого часу широку акцію допомоги українським родинам в Бразилії, зокрема молоді та дітям, встановляючи для них стипендії на науку і шукаючи за спонзорами. Про цю широку та корисну акцію поінформувала Анна Кравчук, яка є референткою суспільної опіки Головної Управи СУА і яка тримає руку на живчику двох найбільших акцій суспільної опіки—матеріяльної допомоги у формі посилок убрання і гроша на студії, та моральної, що її вона веде в своєму осередку листування, через який зазнайомлюються для дружньої переписки самітні українські люди розкинені по широкому світі.

Справді, слухаючи інформацій А.Кравчук про широкий засяг цієї праці дивуємося, як мало вона має розголосу і як мало знає про це українська спільнота, допомога якої так потрібна. Акція стипендій для молоді та дітей українських поселенців в Бразилії з кожним роком поширюється. А до неї приходять все нові потреби в інших наших поселеннях, як ось тепер після війни в Арґентині, де дошкульно відчувають українські поселенці брак гроша, а

(Продоження на ст. 4)

ВЕЧІР ТВОРЧОСТИ С. КАРАВАНСЬКОГО

Філядельфія, Па. — Заходами 43-го Відділу Союзу Українок Америки тут в неділю, 27 го березня ц.р., о год. 4-ій по полудні в залі Культурно-Освітнього Центру при 700 Сідар ровд в Ебінгтоні, Па., відбудеться вечір творчости Святослава Караванського під назвою: „Який Клим такий і клин", з нагоди появи його нової книжки „Гумористичний самвидав". В програмі беруть участь: автор, актори українського театру під керівництвом режисера В. Шашаровського в скечах та гуморесках та молода співачка Катря Оранська-Петик у музичній частині при супроводі проф. Б. Перфецького. Слово про автора скаже д-р Богдан Романенчук.

У світі

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ мають інформації, які ще більше підтверджують свідчення терориста турка Алі Аджі, який стріляв і сильно ранив Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року, про те, що він діяв згідно з інструкціями болгарської розвідки. Свідчення, хоч ще не закінчене, вже підтверджує інформація іншого болгарського офіційного представника, який втік до Франції в липні 1981 року. Офіційний представник Йордан Мантаров, якому 48 років, заявив французьким аґентам розвідки, що совєтська секретна поліція КҐБ радила вбити Папу руками болгарської секретної служби, яка, як говорять багато спеціялістів західніх секретних служб, підпорядковується Москві. Москва і Софія заперечують будь-яку причетність до спроби вбити Папу. Повідомлення Мантарова, згідно з оцінкою французької розвідки, представляє перше свідчення болгарського втікача, який займав офіційну посаду в той час, коли був здійснений замах. Розслідування цієї справи продовжується.

ЛІВІ ПАРТИЗАНИ В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ застосовують тактику застрашуючого ведення війни, використовуючи хитрощі і обман, щоб збаламутити населення і здезорієнтувати війська уряду. На протязі двох місяців урядові війська не наважувалися підійти до закинутого в пустинних горах міста Ля Пальма в північній провінції Чалятенанго, п'ять миль від кордону з Гондурасом. Тому, коли важкоозброєний відділ вояків прийшов одного дня до міста, багато людей думали, що це повстанці, які самі заявили, що вони урядові війська. Потім виявилося, що це були дійсно партизани.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПОЛЬЩІ заявив у середу, 23-го березня, перед парляментом, що „власті припинили процес розвалу держави" за 15 місяців існування військового стану. Але одночасно він додав, що дисиденти знову плянують протести на початку травня. „Вони готують суспільство провести загальний страйк для конфронтації і вибуху", — заявив генерал Чеслав Кіщак. Він дослівно сказав: „Кожний, хто хоче викликати безпорядки, є проти відвідин Папою Польщі в липні цього року".

РАДІО АНТИУРЯДОВИХ СИЛ, які боряться проти комуністичного сандіністського уряду в Нікараґуа, повідомило в середу, 23-го березня, з Нікараґуа, що повстанці закликають народ до загального повстання проти сандіністського уряду.

УРЯД ФРАНЦІЇ ЗРЕЗИҐУВАВ, уночі у вівторок, 22-го березня. Президент Франсуа Міттеран відразу назначив дотеперішнього прем'єр-міністра П'єра Моруа новим прем'єр-міністром і доручив йому зформувати новий уряд. В короткому часі Жан Люї Б'янко, головний дорадник президента, повідомив про склад нового уряду: комуністи, які мали чотири посади в попередньому уряді, тепер будуть мати дві — міністра транспорту і міністра професійної освіти. Одну посаду зайняли центроліві радикали, решта була зайнята членами соціялістичної партії Міттерана.

РАК ЛЕГЕНІВ У ЖІНОК значно зростає в останньому часі, — заявив д-р Френк Равшер, віцепрезидент Американської ракової асоціяції в Сан Дієго, Каліфорнія. Він також підтвердив, що курення тютюну все ще стоїть на першому місці, якщо йдеться про загрозу захворіння на рака легенів. Статистика каже, що відсоток курців серед чоловіків впав з 50 до 37, але натомість серед жінок цей відсоток значно зріс з 18.6 до 26.2 і це є мабуть причиною зросту захворінь.

ДЖЕЙН БИРН, ТЕПЕРІШНІЙ ПОСАДНИК Чикаґо, яка програла у виборах Демократичної партії проти конгресмена Гаролда Вашінґтона, остаточно відтягнула свою кандидатуру, не знайшовши підтримки серед виборців і діячів партії. Як відомо, Бирн намагалася брати участь у виборах як незалежна кандидатка, але в середу, 23-го березня, зрезиґнувала, уважаючи, що їй залишилося замало часу на кампанію до виборів 12-го квітня ц.р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Москва — Пекін

Ще за свого життя Леонід Брежнєв заповів, що СССР буде шукати „направи відносин" з комуністичним Китаєм, офіційно Китайською Народною Республікою. Подібну заяву склав наступник Брежнєва Ґеорґій Андропов. Делеґований на похорон Брежнєва заступник міністра закордонних справ Китаю мав коротку розмову з Андроповим, де вони ніби погодилися, щоб започаткувати розмови про „покращання відносин". Але той комуно-московський достойник втратив своє становище в уряді ще поки вернувся до Пекіну. Все ж, совєтсько-китайські розмови і — кілька днів тому, як повідомили газети, „у своїй першій статті" закінчилися — без ніякого реального успіху.

Ще заки Ричард Ніксон вислав у половині 1971 року у строго засекреченій місії Генрі Кіссінджера до Пекіну і сам туди полетів у лютому 1972 року, американські керівні кола і всі західні союзники Америки прийшли були до переконання, що між Москвою і Пекіном настав такий розлам, який може закінчитись новим порозумінням на антиамериканській базі. Спершу казалося, що московських і китайських комуністів ділить ідеологічна розбіжність — інша інтерпретація писань Маркса-Леніна. Швидко з'ясувалось, що йдеться не про ідеологію, а про колишній царський, тепер совєтський імперіялізм. Китайський уряд вимагав і вимагає ревізії колишнього царського загарбання китайських земель (зовнішня Монголія, південнозахідні землі в Евразії), а Москва у відповіді на це домагання зосередила у довжелезній кордонній смузі кругло один мільйон вояків. У холодній війні між Москвою і Пекіном падали вже погрози про „превенційне" знищення китайського центру атомових досліджень совєтською атомовою атакою. Ми чули заяву ще покійного Мао Зедонґа, що Китай може собі дозволити на втрату десяти мільйонів населення у війні проти СССР, бо нараховує кругло один більйон мешканців.

Одною з найважливіших точок теперішніх розмов мало бути саме відкликання з-над китайського кордону частини совєтських військ Проте можна сумніватися, чи Москва справді зменшить свої збройні сили на Далекому Сході, бо ніщо не спричинило такої паніки серед совєтської верхівки, як голоси деяких західніх коментаторів, що Ніксон підготовив „вісь" Вашінґтон-Пекін-Токіо. Взаємини між Вашінґтоном і Пекіном дещо прохололи за Роналда Реґена, який не хоче зривати всіх зв'язків з Вільним Китаєм на Тайвані і припинити йому дальшої достави будь-якої зброї. Але американський і китайський інтереси куди ближчі, як китайсько-совєтські і тому всі розмови про „покращання" взаємин між Москвою і Пекіном логічно мусять закінчитися невдачею.

У закордонній політиці кожної держави у світі географія і сусіди мають вирішне значення для її формування, — а не ідеологія. Китайський комунізм так само чужий і несприятливий для американської демократії як комунізм московський. Але московський комунізм у практиці тотожний із московським імперіялізмом і експансіонізмом і тому суходільний Китай з його невичерпним людським потенціялом — це природний цінний союзник Америки. І коли кремлівські володарі не хочуть третьої світової війни, то в першу чергу тому, що вона була б двофронтова. У совєтській пресі раз-у-раз пишеться про „імперіялістичну" (читай: американську) „політику окруження" супроти СССР. Найкращі фахівці погодилися з тезою, що совєтська окупація Афганістану тісно пов'язана з патологічним страхом Москви перед двофронтовою війною — Афганістан у випадку третьої світової війни має просто своїм географічним положенням велике значення в обороні СССР. І тому Москва так уперто тримається Афганістану, який став для неї „другим В'єтнамом"— окупація Афганістану коштує Москві вже більйони у грошах і десятки тисяч у людських жертвах. Але даремними будуть всі арґументи генерального секретаря Об'єднаних Націй, який заповів свою візиту у Москві з „надією", що вдасться йому переконати Андропова. шоб вілкликав з Афганістану свої війська.

Довгої мови короткий зміст такий, що вістка про невдачу „першої рунди" совєтсько-китайських нарад — цілком логічна, бо іншої і не можна було сподіватися.

М. Платковський

АНДРОПОВ ПОЧИНАЄ ПОКАЗУВАТИ ЗУБИ

До цього часу передбачення непоправних „оптимістів" щодо зовнішньої політики „ліберального чекіста" Андропова не здійснилися. Навпаки. В Афганістані відбувається розбудова мілітарчих баз окупаційного совєтського війська. В Польщі далі арештують, судять і переслідують. У Женеві, де відбуваються американсько-совєтські пересправи в справі ракет середнього засягу, з боку Москви немає жадних поступок. Лише з Китаєм почалися знову розмови, які, одначе, нічого доброго для Заходу не віщують: Москва хоче трохи зменшити напруження з Китаєм, щоб мати більше свободи в своїх агресивних починаннях в напрямку Европи.

Тепер маємо нову провокацію, цим разом безпосередньо в бік ЗСА. Ідеться про заяву в інтерв'ю в римській газеті „Ля Републіка" Загладіна з погрозою, що якщо в Західній Европі будуть розміщені американські ракети середнього засягу, то СССР розмістить такі свої ракети у „відповідній близькості" до території ЗСА. Де? На Кубі?

Таким чином, совєтські ракети мають залишатися в Европі. Якщо ж тут мали б бути розміщені американські ракети, то Москва поробить відповідні заходи, щоб своїми новорозміщеними ракетами безпосередньо загрожувати Америці. В такому „кліматі" відбуваються пересправи в Женеві.

Чи можуть вони принести якісь результати?

Чому Москва саме в цьому моменті виступила з такими погрозами? Можна думати, що до цього спричинилися невигідні для СССР результати виборів у Західній Німеччині. А значить у Москві вирішено застосувати спосіб нових погроз і нових натисків.

Одночасно Москва вживає іншим методів натиску на Захід. Це відбувається за посередництвом т. зв. рухів миру як у Західній Европі, так і в Америці. Звичайно, не можна твердити, що всі ті, які беруть участь у пацифістичній пропаґанді рухів миру, це просто совєтські аґенти. Але московські аґенти безумовно „проникли" до рухів миру, використовуючи їх дію для інтересів СССР. На це КҐБ є майстром, а „зуби" КҐБ — це одночас і зуби його недавнього ще шефа Андропова.

Чого вимагають „пацифісти" від рухів миру? На перший погляд їх прагнення відповідають засадам ґуманности й відповідають інтересам загроженої атомовою катастрофою людськости. Це „замороження" атомових зброєнь на нинішньому поземі як в Америці, так і в СССР. Таку резолюцію прийняв оце і комітет зовнішніх справ у Конґресі ЗСА. Та поминаючи навіть ту обставину, що нинішній позем атомової зброї є вищий в СССР, ніж в Америці, — які ґарантії можна мати, що таке „замороження" справді здійсниться з обох сторін? Захід, якщо він пішов би на таке „замороження", виконував би своє зобов'язання. Але яка ґарантія може бути, що подібне зобов'язання також виконають „ліберальні чекісти" в Москві?...

Чи є можливість, щоб ефективно протиставитися новому наступові Москви? Така можливість існує виключно у рішучій поставі не тільки урядів, але й суспільства в ЗСА і в різних державах Західньої Европи. Москва перетягає струни. Її останні погрози мусіли б таки відкрити очі урядам і суспільствам на Заході.

Результати виборів у Західній Німеччині, де перемогу здобула коаліція християнських демократів і лібералів, свідчить про те, що надії Москви відщепити Бонн від Америки і НАТО не справдилися. У Великобританії рішуча антисовєтська постава прем'єр-міністра Марґарет Тачер здобуває собі все більше популярности і, можливо, що таке наставлення спричиниться до перемоги англійських консерватистів у майбутніх, уже недалеких виборах. Дуже добрі позиції займає соціялістичний президент Франції Міттеран: коментатори підкреслюють, що соціялістичний уряд Франції більш наближений до нинішньої коаліції в Бонні, ніж до німецьких соціялістів. Італія теж мужньо тримається, не зважаючи на міцну італійську комуністичну партію, яка, до речі, досить виразно відмежовує себе від совєтського комунізму. Якщо Реґен втримається із своєю політикою в ЗСА і буде обраний на наступну каденцію, а в Европі будуть утримані в силі нинішні антисовєтські тенденції, то вигляди на перемогу Заходу над аґресивними плянами Москви таки мають поважну базу. Бракує ще одного елементу: масивної допомоги західнього світу для антимосковських рухів в середині антикомуністичного бльоку. А до цих рухів слід зарахувати і рух спротиву в Україні.

Ще раз можна повторити твердження, яке властиво вже давно мало б стати всіма визнаною істиною: Москва рахується лише із силою, отже, рішуча постава західнього світу супроти московської аґресивної політики — це єдиний спосіб, щоб забезпечити оборону Заходу. Не треба лише лякатися „зубів", які і „вибити" не так уже тяжко...

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Святкування 40-ліття мистецької творчости Я. Гніздовського в Торонто

Не думаю, що у нашому еміграційному суспільстві є багато одиниць, які не були б обзнайомлені із творчістю мистця Якова Гніздовського. Ми мали змогу бачити його картини на виставках, ми маємо видання, в яких репродуковано його праці. Він особливо відомий своїми майстерними дереворитами, якими прикрашені безчисленні стіни домів наших земляків.

Популярність цього мистця можна пояснити тим, що кожний знайде в його картинах щось, що до нього промовляє. Тим, хто шукає глибини у мистецтві подобається складність його творчости, інші любуються самою естетикою і орнаментальністю.

Яків Гніздовський є одним із наших мистців, які творять, що так скажу, по обидвох боках нашої „етнічної заслони". Він популярний у нас, але також знайшов високе признання в неукраїнському світі. Його олії і дереворити висять у десятках американських та канадських ґалерій, колекцій, музеїв, університетських центрів, бібліотек. Інформаційна Аґенція ЗСА висилала його твори на виставки в Европі, Південній Америці, Азії і Африці.

Гніздовський оформив обкладинки багатьох українських видань, проєктував „трейдмарки" наших установ, виготовляв екслібриси, але рівночасно й ілюстрував англомовні видання поем Джона Кітса, Самуела Тейлор Кулріджа.

У своїй творчості Яків Гніздовський дуже оригінальний. Він визначається незвичайною майстерністю, помисловістю і часто дотепністю. Відчуваємо, що він творить зі замилуванням і прецизністю ювеліра.

Наш мистець черпає інспірацію із реалістичних традицій, але у своїй творчості іде поза фотографічний реалізм. Він шукає, не імітує, відтворює суть предмету, надає йому свою власну особистість.

Яків Гніздовський малює буденні об'єкти: городину, квіти, звірята, птиці, дерева. Він нас приневолює помітити і полюбити об'єкти, які довкола нас, а яких ми досі наче б не бачили. В Гніздовського спостереження стає поезією.

Яків Гніздовський незвичайно творча людина. Він не тільки графік і маляр, але він також експериментував із скульптурою та ґобленами. Він мистецький критик і письменник.

Тому то і незвичайно цікаво буде нам побачити 40 оліїв і понад 100 дереворізів на його ретроспективній виставці та зустріти його особисто.

З нагоди ювілею Якова Гніздовського відбудеться у п'ятницю, 13-го травня ц. р. в годині 7-ій вечора ювілейний бенкет у Гарт Гавз на Торонтонському університеті. Там буде також показаний фільм про нашого мистця.

У суботу, 14-го травня, в годині 7-ій вечора буде відкриття виставки творів Якова Гніздовського в ґалерії КУМФ, при 2118А Блур вулиці, захід. Слово про творчість мистця виготовить відомий мистець-критик із Монтреалю д-р Марина Антонович-Рудницька.

Ліда Палій

М. Сенчишин

ПРИМАРИ НУКЛЕАРНОЇ ВІЙНИ У ТВОРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ АВТОРІВ

I.

Живучи на цій американській землі в українському мікрокосмосі і всеціло зайняті нашими внутрішніми, не завжди позитивними справами, а то й конфліктами і безплідними дискусіями, ми, все таки, зуміли визначити собі власні українські виміри нашої національної екзистенції, а в тім і напрямні, метою яких є зберегти українську національну субстанцію там — на Батьківщині і тут на різних островах українського поселення. Але при цьому, ми-невід'ємна частина „більшого світу", і хочемо цього чи ні, то за останніх три чи чотири декади ми опинились у новій добі цивілізованого людства, започаткованій Другою світовою війною, що в результаті породила такий новий геополітичний уклад сил, у якому реальні перспективи на наше національно-державне визволення не тільки притемнились, але поставили нас у ультимативну ситуацію самооборони фундаментальних прав українського народу. І всі наші зусилля і намагання йдуть (або повинні б йти) у цьому напрямі, бож нам загрожує поступове винищення основ підметности народу — його мови-культури-традиції. І в тому суть нашої української драми, розмірів якої і наслідків ми, мабуть, ще як слід і не усвідомляємо.

Але ми, як частина континенту усього цивілізованого людства, побудованого на принципах релігійного етосу, гуманности і демократичного ладу, поневолі стали співучасниками іншого маштабу драми, а її суттю — примара нуклеарної війни, що повисла над світом і може довести до загину століттями виплеканої цивілізації. Та чи тільки цивілізації? Бож йдеться взагалі про дальшу долю людства на цій нашій плянеті... Симптоми цієї драми нам аж надто добре відомі. Сценарієм їх стали безконечні конфронтації на політичних аренах світу, у формі покищо безплідних розмов-нарад ітп у справах нуклеарного роззброєння, його зменшення, контролі, чи, вживаючи актуального терміну — замороження. Немає дослівно ні дня ні години, щоб про це ми не чули, не читали, та й не дивувались, як до цього прийшло, що цивілізований, сповнений ідеалами гуманности і християнізму Захід (а в тім і ЗСА) „вигодував" собі на своє можливе знищення монстра „Франкенштайна" — таку потугу як СССР.

• • •

Залишаючи на боці всі дальші міркування з царини політики і дипломатії, що, в ім'я збереження миру і балянсу сил, жонґлювала в відношенні до СССР різними концепціями як от апізмент-контейнтмент-коекзистенція чи в останньому часі детант, ми приглянемось дещо іншому сценарієві. А саме — як отой апокаліптичний жах перед загрозою нуклеарної війни, що її нав'язує і погрожує світові Кремль, віддзеркалюють американські автори книжок, всеціло присвячених цьому преважливому питанню. А можна про те переконатись, переглянувши декілька публікацій з цієї ділянки, хоч би тільки за минулий рік, а побачимо, що деякі з кращих і відомих не тільки публіцистів, але й відомих психологів істориків-науковців чи дипломатів підходять до цього питання, проаналізовуючи і коментуючи всі ті симптоми не тощо глибоко притаєної непевности-песимізму, але й прямо страху перед можливістю третьої війни з приміненням нуклеарної зброї. Вони не тільки константують факти, але й при цьому стараються дати свою оцінку тієї своєрідної психози, що огортає нас на саму згадку про нуклеарну апокаліпсу, яка зловісною хмарою зависла над світом. Для чіткого окреслення цього феномену ті автори створили навіть новий термін під назвою „психополітики".

У розгляді цього питання, і то доволі складного, маємо дві основні течії. Першу репрезентують такі автори як загальновідомий автор-публіцист Т. Поверс, психолог Єйлського університету Р. Ліфтон та професор міжнародного права Принстонського університету Р. Фалк (примітка: прізвища авторів і назви їхніх творів в англійській мові подаємо наприкінці статті). Це ті автори, що психозу страху, викликану примарою нуклеарної війни, беруть дуже поважно, реалістично і розглянувши різні симптоми, приходять до доволі песимістичних висновків. В їхній аналізі, на жаль, важко дошукатись переконливої розв'язки, здавалося б невідхильного катаклізму.

„Бомба нагадує нам смерть", — каже Поверс у книжці своїх есеїв „Думаючи про наступну війну", це, каже він, своєрідній настрій, який навіщає нас і відходить". Але цей настрій під сучасний момент оволодів нами, бож після трьох чи більше декад, коли зродилась у нас оця свідомість, примара її знову виринула, а зактуалізували її публічні дискусії, конференції ітп. на тему — чому треба все більше і більше нового і більше і більше удосконаленого нуклеарного озброєння.

(Продовження буде)

Рафаель у Ватикані

У понеділок, 21-го березня, до Сикстинської каплиці у Ватикані повернулися картини-гоблени Рафаеля, які прибули туди після 456 років блукання, але залишаться там тільки на тиждень.

Небагато з постійного потоку відвідувачів Ватиканських музеїв знають історію вісьмох великих картини-ґоблінів, спроєктованих великим італійським художником епохи Відродження Рафаелем, які зникли зі стін Сикстинської каплиці в 1527 році.

В тому році найманці армії Карла V, імператора Священної римської імперії, і короля Еспанії Карла I, зайняли Рим і забрали картини в мішок. Потім картини були продані окремо багатим вельможам. Дві із загального числа 10 купила італійська аристократка. Пірати дісталися до Тунісу і появилися там на ринку, де картини купив венеційський аристократ. Як картини потрапили до Константинополя, їх наступної зупинки, не зареєстровано історією. Там їх купив охоронник Монтморенсі і повернув їх Папі Юлієві III.

Інші картини-гоблени, які зображали сцени з життя св. Петра і Павла, спіткала подібна доля, але вони були знову зібрані у Ватикані ще перед кінцем XVI-го століття. Але їх не виставляли більше в Сикстинській каплиці, а в базиліці св. Петра або в залі Браччіо ді Константіно, залі, яка веде від колонади на площі св. Петра до королівських сходів Ватиканського палацу.

Під час наполеонівської кампанії в Італії їх знову забрали. Деякий час вони провели в Ґенуї, потім в Парижі, поки їх не повернули Ватиканові в 1808 році. З того року по 1928 рік вони висіли у Ватиканському музеї для килимів. Майже 50

(Продовження на ст. 4)

Василь Лев

В ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

(Слово виголошене на святочному концерті в Ню Йорку)

I.

Вже понад сто років, рік за роком лунають могутні слова „Заповіту" серед українських громад, які збираються святково, щоб віддати належну пошану найбільшому синові України, Тарасові Шевченкові. І огортає нас якийсь чар, якийсь незбагнений настрій, і ми в скупченні духа ще раз, і ще раз застановляємося над його „Заповітом", над тим дороговказом, що його лишив Шевченко сучасним і грядучим поколінням: „Вставайте, кайдани порвіте!

Вчитуючись в Шевченкові твори, ми щораз знаходимо в них якісь нові думки й ідеї, якусь нову правду, що обновляють нашого духа, вливають у нас нові сили, скріплюють віру в світле майбутнє нашого народу. Бо із уст Поета, пророка-генія, „неначе той Дніпро широкий", лились і дотепер ллються слова найщирішої любови до України, слова, що падають глибоко в серце і ніби вогнем печуть холодні душі земляків.

Коли ми застановляємося над Шевченковим „Заповітом", то шукаємо його зв'язку з поетовими попередніми творами, що їх звичайно називаємо політичними поемами. В них саме Шевченко виклав свій погляд на минуле, сучасне й майбутнє України, в них розкрив причини тогочасного лихоліття в Україні, в них розкриває він і причини сьогочасного нещастя нашого народу.

У своєму „Кобзарі" з 1940 року Шевченко з туги за рідною Україною та підо впливом романтичних течій прославляв, ідеалізував минуле України, що стогнала під царським деспотизмом. Коли ж у 1843 році відвідав він рідну Батьківщину і побачив її справжнє горе, тоді запалав він гнівом на поневолювачів України. Висловив він це в поезіях, написаних й 1843-1847 роках, поезіях названих політичними. Тоді Шевченко відчув у собі те покликання справжнього генія, який силою інтуїції вміє зрозуміти (прогріхи) в минулому, вияснити помилки сучасного і віщим духом відчути майбутнє. Простими словами, „немудрою мовою", як сам поет каже, виклав він свій погляд на минуле, сучасне і майбутнє. Він виявив помилки, картаючи за це не тільки чужих але і своїх. Причину сплюндрування України москалями, що його представив у „Розритій могилі", приписує Богданові Хмельницькому, його нерозважному крокові — приєднання України до Москви в Переяславській угоді 1654 року. Він каже:

Ой, Богдане,
Нерозумний сину!
Подивись тепер на матір,
На свою Вкраїну,
Що, колишучи, співала
Про свою недолю,
Що, співаючи, ридала,
Виглядала волю!...
Ой, Богдане, Богданочку,
Якби була знала, —
У колисці задушила б,
під серцем приспала б!

Тяжкі наслідки Переяславського договору — це: запродані чужинцям козацькі степи, національна неволя, кріпацтво, невільнича праця, розриті москалями могили. Та не тільки ворог нищить закріпощену Україну, помагають йому таки свої перевертні, що пішли на московську службу, й допомагають „москалеві господарювати і з матері полатану сорочку знімати". Перед очима Шевченка стала картина безталанної України:

..........Заснула Вкраїна,
Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла,
В калюжі в болоті серце прогноїла
І в дупло холодне гадюк напустила,
А дітям надію в степу оддала.

Поет-романтик плаче на руїнах козацької слави і пригадує сучасникам колишню боротьбу, коли козаки „скородили списами московські ребра". Він сіє на перелозі зруйнованої України свої щирі сльози, але сподіється, що прийде час, коли на цьому перелозі виростуть „ножі обоюдні", які „розпанахають погане, гниле серце трудне (напоєне отрутою) і вицідять сукровату і наллють живої козацької тії крови, чистої, святої!"

Ще виразніше висловив Шевченко свої думки в поемі-містерії „Великий льох" (1845), пройнятій пристрасним протестом проти національного, політичного і соціяльного гніту, пройнятий ненавистю до держави царів Олексія, Петра I, Катерини II. На думку Шевченка в „Великому льоху" представленому в одноіменній поемі, Хмельницький поховав не свої маєтки, яких саме царський уряд шукав у Суботові в 1845 році, а свідомість національної самостійности. Переяславською угодою угасив саме Хмельницький ту пожежу, що зайнялася в Україні в 1648-ому році, втишив бурю народного гніву, бажання помсти і завзяття.

В інших політичних поемах Шевченко далі розкриває наслідки Переяславської угоди — це жорстокість російського деспотизму, цілковите поневолення України, позбавлення українського народу своєї державности і навіть державнотворчої думки, та служіння ворогові. Однак поет не перестає на викритті помилок минулого і їх наслідків. Він — після цього викриття навчає свій нарід, як видобутися з тяжкої неволі. З цією наукою він звертається в своєму „Посланії" (немов у енцикліці, в пастирському листі) до мертвих, живих і ненароджених земляків, що живуть в Україні та поза її межами. Він звертається до тих „мертвих" українців, що цілковито винародовилися й затратили українську душу. Саме цих мертвих національно поет закликає відродитися, повернутися до свого народу, пригадуючи їм, що такі перевертні ніколи не матимуть душевного спокою іноситимуть на собі прокляття матерів.

До „живих" звертається поет із закликом полюбити ближнього, зрозуміти його і змагати до соціяльної справедливости. Саме від тих „живих" вимагає, щоб були вони „людьми", щоб мали вирозуміння до нижчих від себе щодо суспільного положення, до поневолених кріпаків, щоб несли між них освіту та моральну й матеріяльну допомогу.

(Продовження буде)

Загальні збори Каси „Самопоміч" у Чикаґо

У неділю, 27-го березня 1983 року, в домівці СУМА численна кооперативна громада зійдеться, щоб вислухати звіти за минулу каденцію, передискутувати важливіші справи і вибрати нову Дирекцію.

Кожний пройдений етап приневолює до задуми, до ретроспективної оцінки з позиції осягнутого „вершка" до скромненьких початків. Оглянутись на пройдену дорогу спонукує обов'язок і пам'ять про тих, що були при творенні початків, а тепер вже відійшли.

В 1950-их роках, коли великі і менші групки переселенців із Европи причалювали до берегів Америки, не один з журбою застановлявся, як радити собі на чужині без знання мови, без професійного приготування, без гроша, без зв'язків. Вже короткий досвід показав, що треба розраховувати на себе самих і підтримки шукати у таких же самих початківців. Відізвалась старокрайова традиція, щоб створити самодопомогову організацію і спільними силами ставити чоло трудноцам. Дошкульно відчувався брак фондів. Тоді кілька метких, енерґійних членів висунуло думку створення допомогового фонду. Не було їх багато, лише 48 осіб, а їх Фонд виносив 359 дол.

У дальших кроках у пригоді став припадок, коли (покійний вже) інж. І.Семянчук, один із перших організаторів, зустрінув знайомого ще із кооперативних з'їздів у Женеві, який на підставі свого досвіду порадив, що в нових обставинах з таким скромним капіталом єдиною формою дії на терені ЗСА може бути тільки кредитова юнія.

Хто були ті перші відважні ентузіясти? Хто ввійшов до першої дирекції на перших основуючих Зборах 2-го липня 1951 року? Ілля Семянчук, Антін Артимович, Роман Мицик, Омелян Плешкевич, Олександер Нагорняк, Михайло Семкович, Осип Дацко, Богдан Білинський, Володимир Попадюк, Григорій Масник, Осип Гаванський, Дмитро Німилович, Осип Скірник.

Початкове урядування відбувалося у приміщеннях товариства „Бесіда" за позиченим столом — без колодки в касі-шуфляді. Всі працювали безкорисно, на рахунок... відданості й ентузіязму, а першу платню за 1953 рік у сумі 1,000 дол. всі однодумно признали на НТШ в Сарселі.

Перший період праці треба назвати організаційно-виховним — в тому часі спонтанно побільшувалися ряди членства, в чому значно допомагали ідеологічно-виховні реферати, які кожної суботи виголошував Омелян Плешкевич в авдиціях В.Іващука. Спільним зусиллям Чикаґо і Дітройту повстав кооперативний журнал „Наш контакт", а в радіовій централі (ВОПА) внєднано щоденну радіову програму „Голос України", яка містилася в будинку „Самопомочі". Зорганізоване діловедення почало працювати в новозакупленому домі.

Чикаґська Каса „Самопоміч" почала здобувати осягнення і на зовнішньому відтинку: одержала першу нагороду у влаштуванні виставки праць під час загальних зборів Кооперативної Ліґи стейту Ілліной (Ліґа нараховувала 1,700 кооперативів). На тих же зборах Ліґи до приблизно трьох тисяч учасників від українських кооператорів промовляв дир. Роман Мицик.

Наступним здобутком було надання Касі „Самопоміч" спеціяльного відзначення адміністрацією кооператив у Вашінґтоні в 1970 році. Порівнюючи і оцінюючи цілість чикаґського кооперативного життя, треба ствердити, що останнє 10-річчя націховане було великим динамічним розвитком. Це виникало, між іншим, із таких фактів: наступили корисні зміни законів, які розширювали позичкову базу, вводили для кооперативних ощадностей державне забезпечення до суми 100,000 дол., та зрівнювали діяльність кооперативів із банками. Каса „Самопоміч" ввела всі роди фінансових операцій як, наприклад, чекові конта, сертифікати, депозитові скриньки, торговельно-промисловий кредит.

У постійних пошуках і зусиллях до покращання і модернізації услуг на місце електронічної системи введено компютерську систему, яку дуже високо оцінив контролер компютерських систем державного бюра адміністрації кредитових кооператив, що краща від багатьох інших — дає всі модерні услуги. Тепер, коли операції Каси доходять до двох тисяч денно, коли видається 19 різних родів позичок, студентські позички загально досягають двох мільйонів долярів і коли затруднені 24 постійні працівники, Управа Каси вирішила закупити сусідський дім „Левів" для поширення дотеперішнього приміщення.

В українській чикаґській спільноті наша Каса „Самопоміч" причинилась до значного розвитку громадського і національно-культурного життя. Дотації нашим організаціям, пресі, радіовим організаціям і інші, доходять до суми 100,000 річно. З кредитів каси користали і користають українські парафії на будову, ремонти і віднову церков. Парафіяльні школи, молодечі організації, Інститут Модерного Мистецтва, кооператива „Самодопомога" й інші одержали корисні кредити. Кредити уділені також українським професіоналам — інженерам, лікарям, ветеринарним лікарям, торгівцям. Ще більше допомогла Каса індивідуальним потребам своїх членів. Великого значення справою у реєстрі діяльности Каси „Самопоміч" був уділ позичок в розбудові мотелярського промислу в Вискансин Деллс. Цікаво писав американський журналіст про цей мотелярський комплекс: він повстав тільки завдяки корисним позичкам і великій працьовитості українців.

В організаційній ділянці починено багато цінних ініціятив: зустрічі з професіоналістами, зустрічі з ощаджуючою шкільною молоддю і організування для них цікавих прогулянок.

Подіями особливого значення стали зустрічі членів Дирекції „Самопоміч" і Кооперативної Аґенції з духовенством чикаґських церков і з Єпископом Іннокентієм на базі спільних, завжди актуальних, релігійних, гуманно-етичних і національних ідеалів.

У 1981 році, в квітні, в часі річних зборів стейтової Кооперативної Ліґи, представник державної адміністрації вручив дир. Омелянові Плешкевичеві спеціяльну грамоту за його заслуги в розбудові кооперації — за його працю в кооперативній Касі „Самопоміч" як голови Української Світової Кооперативної Ради та почесного члена Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА). Тому що життя цієї людини на поселенні тісно зв'язане з кооперацією — це було і признання для українського кооперативного руху. І хоча О.Плешкевич від 1977 року на емеритурі, він залишився і надалі консультантом, щоб своїм досвідом і знанням служити дальшій праці.

Праці є багато, особливою турботою є молода зміна. Це питання ніколи не сходило з уваги всіх чільних кооператорів. Заохочували, переконували, анґажували до праці молоді сили.

Згадуючи ще раз тих, які були напочатку, можна сміливо запевнити, що велика ідея кооперації знаходить продовжувачів.

Всім тим, які тримаються ще осторонь, що є прихильниками господарського індивідуалізму, що не добачають доцільности в розбудові кооперативної потуги, чи не час ввійти у спільне річище української Кооперації і працювати спільно над побільшуванням її сили і розмаху! **Ірена Камінська**

Шевченківське свято у Мейплвуді

Молодший відділ Української Православної Ліґи при церкві Святого Вознесіння у Мейплвуді гідно відзначив день народження великого українського Поета-Пророка і революціонера та пробудителя української нації Тараса Григоровича Шевченка.

В неділю, 6-го березня ц.р., в церкві Святого Вознесіння, настоятель церкви о.Іван Наконечний відправив панахиду по св. п. Тарасові Шевченкові. Співав церковний хор під орудою дириґента Л.Харченка з участю солістки Раїси Дідов-Волуйчик. Прислуговували 8 вівтарних хлопців.

Після Служби Божої на запрошення о. Івана всі парафіяни і гості зайшли до церковної залі на святочну Академію, яку підготовили недільна школа під керівництвом своїх учителів, молодший відділ Української Православної Ліґи та церковний хор. Тому що це свято було заплановане відразу по Святій Літургії, управа церковного хору під керівництвом старости Івана Самчука потурбувалась підкріпити присутніх смачною перекускою. Цим зайнялися хористки і члени молодшого відділу Ліґи.

На сцені—великий портрет поета, обвитий гарним українським рушником.

Свято розпочато Шевченківським „Заповітом", що його проспівав хор при церкві Святого Вознесіння під керівництвом Л.Харченка. До речі, всі хористи були одягнені в українських національних строях. „Заповіт" в перекладі на англійську мову прочитала заступниця голови молодшого відділу УПЛ Іванка Шавранська.

Зі словом до присутніх звернувся настоятель церкви о. І. Наконечний. Він коротко розповів присутнім про Т.Шевченка, про страшну добу того часу, про злиденне життя великого поета і всього українського народу, про його пробудження і, врешті, про підготову і відзначення цього дня нашою молоддю і церквою.

Художню частину свята, присвячену Тарасові Шевченкові, можна поділити на дві частини: перша, в якій брали участь молодші, тобто учні недільної школи і молодшого відділу Української Ліґи. „Сонце заходить" Т.Шевченка продеклямувала Меланія Наконечна; „Думи мої, думи мої"—Олександра і Дам'ян Вена; „Садок вишневий коло хати"— Наталка Дубас; „Тарас Шевченко"—англійською мовою продеклямувала Надія Дулин ; „Як маю я журитися"- Степан Деник;; „Мені тринадцятий минуло"—юнак Тарас Федоренко.

Заповідав у цій частині програми, як і вів нею, юнак Василь Федоренко, член молодшого відділу Української Православної Ліґи, активний у її праці, що добре володіє рідною мовою та часто читає в церкві Апостола.

Підготовила цю частину дорадниця молодшого відділу УПЛ, солістка церковного хору Раїса Волуйчик, яка з допомогою учителів і батьків могла так чудово з малих дітей (від трьох років і старших) підготовити такий гарний і милий концерт, за що їй належиться велика подяка.

У другій частині виступила солістка церковного хору Р. Дідов-Волуйчик, яка під акомпаньямент Івана Череути чудовим голосом проспівала три пісні на слова Т.Шевченка, муз. М.Лисенка „Мені однаково", „Хустино моя, шовковая" муз. М.Лисенка, та „Утоптала стежечку" муз. Я.Степового

З мистецьким хистом продеклямувала маловідомий вірш поетеси з України Ліни Костенко „Заворожи мені, Волхве" Надія Світлична. Присутні вислухали її з увагою увагою.

Парафіяльний хор спочатку під дириґуванням Леоніда Харченка проспівав пісні „Сонце заходить" муз. Д. Роздольського і „Розрита могила" сл. Т.Шевченка, муз. Г.Давидовського, а потім під дириґуванням о. Івана Наконечного проспівав пісні: „Нащо мені чорні брови" сл. Т.Шевченка, оранжеровка Івана Череути і „Иви, Україно", муз. Гайворонського. Хорові акомпаньював Іван Череута.

Слід зазначити, що вечір, присвячений нашому незабутньому Пророкові, страдннику і мученику за свій нарід і свою батьківщину, пройшов з великим моральним успіхом. Він був різноманітний, бо в ньому виступали як діти зі школи, так і молодь та дорослі. Всі вони вив'язались з своїх обов'язків як найкраще, і за це їм належиться велика подяка.

Зокрема належиться подяка учителям і батькам, які так чудово підготовили дітей до виступу своєю рідною мовою, хоч в теперішніх умовах зробити це дуже тяжко.

Належиться велика подяка і хористам, дириґентові, а також старості хору Іванові Самчукові, який разом зі своїми хористами приготовив для всіх присутніх перекуску.

На закінчення староста хору подякував всім присутнім, яких була повна заля, тим, що приготували перекуску і особливо виконавцям програми.

На закінчення всі заспівали український національний гимн. **К.Степовий**

Св. п. інж. Анатолій Гайдар

Писати про втрати в людях не легко, а особливо важко писати про смерть людини, які відійшла у той світ несподівано, передчасно, в молодому віці, людини, так дуже потрібної ще для родини, для громади, для народу.

Св. п. інж. Анатолій Гайдар упокоївся 21-го лютого 1983 року в українській оселі „Верховина". Похоронено його 24-го лютого на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., з церкви-пам'ятника св. Андрія Первозванного.

Вістка про його смерть дісталася до Баффало, де він свого часу проживав, досить скоро, але, з огляду на віддаль, колишні його співгромадяни (крім рідних) не мали змоги бути учасниками похорону, не мали змоги покласти вінок на його свіжу могилу. Тому тепер постараюся сплести іншого роду вінок із слів, у виді цієї посмертної згадки.

Так, св. п. Анатолій Гайдар закінчив свій біг. Був він не легким, бо шлях, по якому він відбувався, не був встелений килимами. Щоб переконатися в цьому, погляньмо на цей шлях. На життєвому шляху св. п. Анатолія можна визначити кілька етапів.

Анатолій Гайдар прийшов на цей світ 22-го червня 1918 року в Константинограді на Харківщині. Правда, був це час, коли на Україною засвітило було на короткий час сонце волі, але згодом знову прийшли хмарні дні, цим разом—дні підсовєтської окупації. Вищу освіту здобув Анатолій у Харківському Інституті Інженерів Транспорту. Після закінчення інституту працював за фахом, як інженер, на залізничій станції Південна Полтава.

Межею між першим і другим етапом життєвого шляху св. п. Анатолія Гайдара була німецько-совєтська війна, що вибухла 22-го червня 1941 року, до речі, в день його народження. Минало йому тоді 23 роки. Процеси, які відбувалися в Україні в часі німецької окупації, не були байдужими молодому Анатолеві. Він швидко нав'язав контакт із людьми з похідних груп, допомагав їм в міру своєї спроможности: переховув їх, забезпечував харчами, поширював нелеґальну революційну літературу.

Самозрозуміло, що після такої революційної діяльности А. Гайдар не міг залишитися на рідних землях при відступі німців з України і тим самим видати себе на поталу большевикам. Він з родиною подався на Захід. Так почався третій етап в його житті.

Цей етап можна було б поділити ще на дві частини: на перебування його в Німеччині до капітуляції третього райху і на перебування там після капітуляції. Перший період цього етапу, як усі ми, хто поділяв долю Анатолія Гайдара, знаємо, був своєрідною неволею. Другий період уже позначився свободою рухів ДіПі, тобто так званих переселених осіб, і то аж тоді, коли пройшла хвиля насильної репатріяції. Проживаючи в таборах для „переселених осіб", інж. Гайдар був одним із найбільш активних таборян, коли мова про організування української адміністрації таборів; був він завжди у проводі громадського й політичного життя. Перебував у таборі в Авґсбурзі і Діллінґені.

В 1950 році, коли інж. Гайдар приїхав з родиною до ЗСА, почався новий етап на його життєвому шляху, що його можна розділити на три періоди: баффалівський вашінґтонський і верховинський. Найкраще відомий мені баффалівський період життя св. п. А. Гайдара, бо цей період проходив, так би мовити, на моїх очах.

Ім'я А.Гайдара, як і ім'я його дружини Людмили (Люсі) стали популярними в Баффало дуже скоро, бо обидвоє вони відразу включилися в життя української громади. В тому часі—1950—організувалася у Баффало українська православна парафія, яка згодом, в 1951 році, придбала власну церкву, яку віддала під покров Св. Тройці. В організуванні парафії, а також в акції придбання церкви подружжя Гайдарів відіграло немалу ролю. Якщо йдеться про світські організації, то Анатолій і Людмила тісно були тоді пов'язані із Спілкою Української Молоді Америки. До речі, інж. Гайдар був уповноважений Головною Управою СУМ зорганізувати в Баффало Осередок СУМА, що він і виконав. Осередок в Баффало, який одержав ім'я Лесі Українки, створено при кінці 1950 року. В першій управі Осередку інж. А.Гайдар став секретарем, а згодом протягом двох каденцій займав становище замісника голови. Від березня 1953 до кінця 1957 року був головою Осередку СУМА в Баффало. Його дружина Людмила протягом кількох каденцій займала становище референтки жіноцтва. На цьому становищі вона зорганізувала в 1953 році жіночий сумівський квартет під мистецьким керівництвом учительки музики Теодосії Депутат

Праця інж. Гайдара не обмежувалася тільки до баффалівського Осередку СУМА, немало уваги приділяв він Спілці Української Молоді в цілому, як член Головної Управи тієї організації в 1952- 1957 роках.

Не стояв він осторонь від іншої молодечої організації, що існувала і далі існує в Баффало – Пласту. І до неї відносився з належною увагою. В цій організації виховувалися його діти, Наталка й Володимир.

Осередок СУМА не був (і не є) замкненим товариством. Його динамічність давала себе відчути в цілій громаді. Через те й Анатолій Гайдар, як голова Осередку, відігравав поважну ролю в житті всієї української громади в Баффало.

В 1967 році родина Гайдарів перенеслася до Вашінґтону, де вони, і Анатолій, і Людмила, мали можливість одержати кращу працю, яка більше відповідала їхній освіті. Тут були вони активними в церковному житті православної громади й немало прислужилися до її розвитку. Інж. Анатолій Гайдар був деякий час головою парафіяльної ради

В 1982 році він перейшов на емеритуру. Золоту осінь свого життя задумав він перенести в затишному місці, серед природи. Вибрав „Верховину", де й побудував хату, і де—сподівався—зможе в спокійних умовах, в гурті своїх друзів провести час заслуженого відпочинку після важких трудів на всіх попередніх етапах життя. Не так сталося, як гадалося. Господь призначив для нього інше місце відпочинку.

Св. п. Анатолій Гайдар залишив у смутку дружину Людмилу, дочку Наталку і зятя Богдана Клюфаса, сина Володимира і невістку Роксоляну, ближчу й дальшу родину та багато друзів і знайомих.

Михайло Лоза

П'ятдесятиліття голоду в Україні і Гарвардський вечір

Релігійно-культурний Осередок ім. св. Андрея в Норт Порті і Ворм Мінерал Спрінгс, Фла., під проводом новообраної управи, яку очолив вже дев'ятий раз Володимир Різник, втішається багатогранною діяльністю і двері його відкриті для всіх проявів релігійного, громадсько культурного чи освітнього життя.

Під проводом культурно-освітнього референта Гринькова майже щосуботи відбуваються тут сходини з різних нагод, доповіді і музичні виступи місцевих і гостей-туристів.

26-го лютого відбулися тут сходини для вшанування 50-ліття зорганізованого Москвою голодового народовбивства українського народу в 1932-33 роках. Вступне слово виголосив культурно-освітній референт Гриньків, згадуючи трагічні роки голоду.

Вірш „Смерть матері" Петра Найди, присвячений матерям, які померли в тих роках прочитала Павлина Різник.

Доповідь про голод в Україні виголосив свідок тих трагічних часів, наш гість інж. Теодор Хохітва. Він підкреслив, що облога України була виявом імперіялістичної Москви, спрямованим на знищення основи буття українського народу—українського селянства, попереджений арештами, засланнями і розстрілами інтелігенції і всіх подозрілих осіб—„ворогів народу".

Павло Оюлька на підставі достовірних джерел подав статистику померлих голодовою смертю, яких нараховується понад 11 мільйонів.

Дві пісні—„Стоїть явір над водою" і „Повій, вітре, на Вкраїну" проспівав гість з Дітройту Олександер Гончаренко. Вірш „Не забути" Али Косовської продеклямувала Олена Річицька. Потім відома піяністка, гість з Дітройту, учителька музичної школи Лідія Соя виконала „Ліричну пісню" Р.Дремлюги та етюд „Спомин" Ліста.

Доповідь про Гарвард і Фонд Катедр Українознавства виголосив екзекутивний директор д-р Богдан Тарнавський, який зреферував про заходи і плян ФКУ видати документальну працю про голод в Україні в 1932 і 1933 роках. Працю цю вже опрацьовує відомий совєтолог, автор численних праць проф Конквест і його асистент д-р Мейс. Кошт такої праці буде становити приблизно 250,000 дол.

Прелеґент закликав громадянство прийти з грошовою допомогою і дати можливість проводові ФКУ зреалізувати плян видання цієї праці.

У 27-го лютого за спокій душ заморених голодом мільйонів українців відправив Святу Літургію о. митрат Форостій. У своїй проповіді він згадав про цю трагічну подію в житті українського народу і гаряче закликав розкупити цеголки, видані ФКУ на фонд видання праці про голод.

У суботу, 12-го березня д-р Павло Сениця виголосив доповідь про „Ліквідацію Української Церкви большевиками після Другої світової війни в Румунії, Карпатській Україні і Пряшівщині"

Д-р Павло Сениця

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК У ВАШІНҐТОНІ

Стоять (зліва) дебютантки та їх ескорти: Надя Звадюк і Левко Пилипець, Наталка Бендюк і Зенон Вацлавів, Христя Васильківська і Адріян Ґавдяк, Люба Демчук і Маркіян Федорович, Ореста Білоус і Роман Кіналь, Наталка Забіяка і Євген Мелех, Тятяна Коропецька і Роман Цибик, Наталка Данченко і Роман Ясінський; поруч з ними Ліда Білоус й Олег Звадюк.

Традиційна Маланка з презентацією дебютанток відбулась 15-го січня ц.р. під патронатом Об'єднання Українців Вашінґтону.

Понад 300 осіб вітало дебютанток, вісьмох панночок із вашінґтонської та балтиморської округи. Це вже вдруге вашінґтонська громада оплескувала дебютанток. Минулого року Об'єднання Українців Вашінґтону успішно започаткувало цю традицію.

Під звуки оркестри „Червона Калина" дебютантки зі своїми ескортами входили в залю. У довгих білих сукнях, ніжно тримаючи букети рож, вони милували очі присутніх.

Ліда Білоус й Олег Звадюк представляли дебютанток, інформуючи про їх осяги та про їх молодечі стремління. Після ґраціозного поклону кожна дебютантка під опікою ескорта очікувала зворушливої хвилини—першого танцю зі своїм батьком під звуки „Київського вальсу".

Підготовила дебют Ліда Білоус, котра поборола труднощі довгих подорожей, бо це перед Маланкою, родина Білоусів перенеслася до Тексасу.

До гарного успіху Маланки у великій мірі причинився голова Об'єднання Володимир Демчук, який від Управи привітав дебютанток та всіх присутніх з Новим роком. А свій успіх голова ОУВ завдячує своїй дружині Тані Демчук.

Н.Н.

Ділимося з членами Спілки Української Молоді та всією Українською Громадою, що дня 13-го березня 1983 року відійшов передчасно з цього світу наш довголітній, ідейний та активний ЧЛЕН

бл. п.

АНТІН БУРДЯК

проживши 61 років свого трудолюбивого життя.

ПОХОРОН відбувся в середу, 16-го березня ц. р. з української католицької церкви св. Михаїла в Чикаґо — Південь, що його доверщив о. парох І. Кмеч при численній участі Родини, Друзів та Громадянства.

Довгий ряд авт супроводив Покійного на цвинтар св. Хреста в Калумет Сиі, Ілл. Над свіжою могилою прощала Покійного від сумівської громади та всіх присутніх подруга Мирослава Ґалан.

Після похорону на запрошення Родини Покійного відбулися поминки.

Покійний залишив у глибокому горі сина Йосипа, сестру Розалію з чоловіком Степаном Окрух і дітьми, брата Йосипа з дружиною Христиною і дітьми, Рідну Матір в Україні та ближчу й дальшу Родину в Україні та на еміґрації.

Опечаленій Родині висловлюємо наше щире співчуття.

Нехай чужа земля буде Небіжчикові легкою.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Осередку СУМ-А ім. Крут в Чикаґо–Південь

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п. д-ра

РОМАНА КЛЮФАСА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 29-го березня 1983 р., о год. 8:30 в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.; св. Володимира у Стемфорді, Конн.; св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. і в Люрді, Франція.

Просимо про участь і молитви за душу Покійного.

ПОДЯКА

В нашому горю і болю ми зазнали багато співчуття від Родини і Приятелів. Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку всім, що прийшли попрощати Покійного на Вічну Дорогу і взяли участь в Панахиді і в похоронних відправах.

Наша щира подяка Всечеснішому о. С. Шевчукові ЧСВВ за похоронні відправи і прощання Покійного у церкві, Приятелям за зворушливі слова промови під час Панахиди і тризни. За пожертви на Святі Служби Божі, добродійні цілі і Родині за вінки і квіти. Всім за усні і письмові вислови співчуття у наших тяжких хвилинах.

Хай Всевишній винагородить Вас Всіх сторицею.

Горем прибиті:
дружина — ЯРОСЛАВА
діти — КСЕНЯ І ІВАН з родинами

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ назначена президентом Рональдом Регеном для перевірки етичних питань в медицині склала свій звіт Президентові у якому говориться, що лікарі повинні дозволити кожному невилічимо хворому пацієнтові померти в гідності, навіть тоді, як треба, на бажання пацієнта чи найближчої родини, виключити підтримуючі життя машини. Комісія стверджує, що бажання пацієнта повинні бути узгляднені, навіть якщо таке рішення приспішує смерть людини, — заявив голова комісії Морріс Ейбрам. Якщо пацієнт є немовлям, або непритомним, тобто в комі, за нього рішає родина. Члени комісії назвали також неетичною практику фінансового руйнування шпиталями багатьох родин, хоч знали, що пацієнт не має виглядів на життя.

Рафаель...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

років тому, щоб захоронити їх перед руйнуванням часу і атмосферичними впливами, їх поставили під скло.

Цього року, відзначаючи 500-ліття з дня народження Рафаеля, Карльо П'єтранджелі, генеральний директор Ватиканських музеїв і галерій, вирішив повернути гобелени-картини на ті місця. куди вони були призначені і повісити їх на первісні їх цвяхи.

Два інші килими не виставлені. На місці, де висіла одна з них, намальований „Страшний суд" Мікельанджельо, реставрується, а друга перебуває в Ню Йорку на Ватиканській виставці.

ЗАКЛИК

ДО КОЛИШНІХ УЧНІВ І ВЧИТЕЛІВ МАЛОЇ СЕМІНАРІЇ У ЛЬВОВІ ТА РОГАТИНІ

Маємо шану повідомити вас, що ініціятивний Комітет колишніх учнів і вчителів Малої Семінарії у Львові та Рогатині заснував запропоновану Редакційну Колегію у складі (поазбучному): мгр Адам Антонович, д-р Едвард Жарський, д-р Ярослав Крив'як, секретар, д-р Василь Лев, д-р Микола М.Палій, голова, дир. Степан Семків і д-р Іван Тесля, заступник, — для видання пропам'ятної книги-збірника цих двох шкіл, і цією дорогою звертається до вас з проханням допомоги в цьому задумі.

До його реалізації нам треба негайно помочі і співпраці колишніх учнів, абсольвентів, викладачів і виховників обох семінарій. питомців і директорів Інтернату Малої Семінарії з вулиць Петра Скарги і Сикстуської у Львові.

Тому прохаємо вас зголошувати свої матеріяли про Малу Семінарію та Інтернат, подавати нам відомості про себе і про своїх товаришів, про отців ректорів, директорів і вчителів. Побажані нотатки, світлини і документи (можна висилати перефотографовані копії), а особливо спогади, пов'язані з вашим побутом у цих двох виховних інституціях.

Просимо зголошувати свої матеріяли і листи на адресу: N. M. Paley, Box 32, WAC-105, Beloit Gollege, Beloit, Wisc.,53511.

За Ініціятивний комітет:
мгр Адам Антонович, д-р Ярослав Крив'як, д-р Василь Лев і д-р Микола М. Палій.

Суспільна опіка...

(Продовження зі стор. 1)

також з Польщі, де зростає число,потребуючих українців. Ось саме тепер,—розказує А.Кравчук,—суспільна опіка СУА стоїть перед завданням найти фінансову та лікарську допомогу для українського хлопчика в Польщі, покалічена рука якого вимигає пластичної операції, що її роблять тільки в ЗСА.

Нераз можна вичитати в американській пресі, з якою сердечністю американська спільнота, чи поодинокі етнічні групи відгукуються на подібні випадки допомоги для дитини, то ж слід сподіватися, що таку саму позитивну реакцію найде тепер А.Кравчук у її стараннях.

Суспільна Опіка СУА виконує велике завдання в українській громаді і заслужила собі на повну підтримку цілої громади, а зокрема всіх членів СУА. Тому запляновано конференція Округи Ню Джерзі повинна викликати велике зацікавлення і численну участь, бо вона буде порушувати актуальні та життьові питання, які близькі кожній людині. Організаторки конференції запрошують до участі не лише членок СУА, але й гостей, яких будуть вітати радо референтки Округи, що сповняють ролю господарів. Конференція розпічнеться о год. 10-ій ранку.

Відозва...

(Продовження зі стор. 1)

а лжепропаганда проголошувала перед усім світом, що немає голоду в Україні та який то рай творить комунізм у тій, колись медом і молоком текучій країні — тоді, коли там гинули мільйони людей із-за злочинно зорганізованого голоду.

Ми, ваші ієрархи, закликаємо вас, дорогі наші вірні, щоб ви — згадуючи цю пресумну річницю — передусім у своїх молитвах пом'янули тих наших Братів і Сестер, які згинули в Україні і на засланнях під час злочинного штучно накиненого голоду. Нехай Боже милосердя буде ласкавим для них. А ми тепер ділами покути, молитвою, пожертвами, ділами добрих діл і братолюбієм поможім нашому народові, який переносить в Україні тяжко Божі випробування, бо безбожна окупаційна влада позбавила народ людських прав, людських свобід, які народові належаться згідно з Божими законами.

Молімся, щоб ця безбожна система щезла з лиця землі та щоб на землях України запанувала радість у Христі Господі, щоб Україна зацвіла добробутом і красою, а свобода релігії була привернена вірним і щоб наша Церква, яку тепер жорстоко переслідують, відродилася у своїй віковічній величі, щоб Вона служила народові для прослави Бога, спасіння безсмертних душ і добра народу.

Нехай ця пресумна річниця опам'ятає нас, зворушить нашу совість і об'єднає у любові Бога й ближнього, щоб ми могли спільно запротестувати перед усім світом проти режиму, який і тепер жорстоко гнобить наш нарід.

Доручаємо нашим Високопреподобним і Всечесним Отцям, щоб у святу неділю, 15-го травня 1983 року, відслужили Божественну Літургію з Панахидою за трагічно померлих наших Братів і Сестер по крові під час злочинного голоду у 1930-их роках. З цієї нагоди просимо також виголосити відповідну проповідь про цю жахливу подію.

Всі разом із нашими православними братами будемо молитися за спокій душ померлих наших Братів і Сестер. А водночас благаймо Всевишнього про кращу долю для українського народу.

Молім Господа словами: „Тебе, Правдивого Бога, благаємо і до Тебе, що єси на небесах, очі наші звертаємо, до Тебе руки наші підносимо і молимось Тобі. Зглянься і змилосердися над нами й нас благослови. Своєю ласкою опроміни наш народ, а напасників збройних прожени, мир серед народу утверди, ворогів упокори, народ наш зрости і всіх спаси. І тих, що в полоні, на вигнанні, у тюрмах і неволі, у голоді і спразі — всіх помилуй, всіх потіш, всіх обдаруй, радість їм творячи. На всіх у небесній тверді простри свої руки милосердні.

Амінь!"

15-го березня 1983 Р.Б.

+Стефан
Архиєпископ-Митрополит
Філядельфійський

+Василь
Епарх Стемфордський

+Іннокентій, ЧСВВ
Епарх Чікагський

+Роберт
Єпископ-Помічник
Філядельфійського Митрополита

КЕТІ ЕВЕЛИН СМИТ, якій закидають посередне вбивство американського актора-гумориста Джана Белучі при допомозі впорскнення великої дози наркотиків, була звільнена канадським суддею на поруку 75,000 долярів до часу переслухання. Прокурастор з Каліфорнії домагається від канадського уряду видачі К.Смит, щоб вона могла стати перед судом в ЗСА.